

Strategisk utvecklingsplan för digitaliseringen av förskolan

SEKTOR FÖR LÄRANDE OCH BILDNING
VERKSAMHET FÖRSKOLA

Strategisk utvecklingsplan för digitaliseringen av förskolan

Titel: Strategisk utvecklingsplan för digitaliseringen av förskolan
Version 1.14
© Sundbybergs stad

Östra Madenvägen 4 · 172 92 Sundbyberg
08-706 80 00 · info@sundbyberg.se · www.sundbyberg.se

Förord

Barn har rätt till ledning och stimulans i förskolan och alla barn har rätt till tillgänglig undervisning utifrån sina förmågor. Att få känna att ”jag kan” är en förutsättning för ett lustfyllt och livslångt lärande.

För att lyckas med detta uppdrag, att ge barn adekvat digital kompetens, behövs tydliga mål, delmål och strategier som går att följa upp, så att vi i tid kan avgöra om våra val av strategi, metod, material och aktivitet tar oss närmare målet eller ej.

När förskolans didaktiska verksamhet utökades med digitala verktyg, kunde vi se hur fler barn fick tillgång till ytterligare språk och nya uttrycksätt, som ökade möjligheten till inkludering, innovation och fördjupad förståelse för olika fenomen. Förmågor som kommer vara avgörande för framtiden. Vi rustar för den!

Marie Lindvall Wahlberg

Innehåll

1	Bakgrund	5
2	Syfte	6
3	Effekter	8
4	Dela-Kultur	9
4.1	Syfte	9
4.2	Vad innebär en fungerande dela-kultur?	9
4.3	Målbild	10
4.4	Pedagogens ansvar	10
4.5	Rektors ansvar	10
4.6	Indikatorer om ett år	11
4.7	Effekter om tre år	11
4.8	Ordlista	12
5	Digital kompetens	13
5.1	Syfte	13
5.2	Vad är digital kompetens?	13
5.3	Enligt läroplan för förskolan ska	13
5.4	Målbild	14
5.5	Pedagogens ansvar	14
5.6	Strukturer för ett kontinuerligt lärande	14
5.7	Rektors ansvar	15
5.8	Omvärldsbevakning	15
5.9	Indikatorer om ett år	16
5.10	Effekter om tre år	16
5.11	Ordlista	16
6	Likvärdighet	17
6.1	Syfte	17
6.2	Vad innebär digital likvärdighet i förskolan?	17
6.3	Målbild	17
6.4	Förutsättningar för digital likvärdighet	18
6.5	Ledarskap	19
6.6	Indikatorer om ett år	19
6.7	Effekter om tre år	20
6.8	Ordlista	20
7	Licenser	21
7.1	Öppna licenser	21

1 Bakgrund

Strategisk utvecklingsplan för digitalisering av förskolan med dess plan och effektkedja är ett resultat av modulen "Leda Digitalisering" från Skolverket. De biträdande rektorerna inledde arbetet i februari 2020, med ett mindre avbrott för Corona-pandemin, slutförde modulen och skrev klart utvecklingsplanen i slutet av 2021.

När arbetet inleddes önskade man en ökad grad av likvärdighet samt tydlighet kring riktning och mål med verksamheterna inom det breda och komplexa området digitalisering och IT. Ambitionen var att arbeta tillsammans för att mejsla fram ett antal önskvärda effekter inom organisationen på 3–4 års sikt, samt indikatorer på 1 år om att man var på rätt väg.

Frageställningar som man önskade processa under arbetets gång var bland annat vilken typ av ledarskap som behövs för att framgångsrikt styra en organisation i en tid av omtumlande förändringar i världen; hur bygger man en hållbar, utvecklingsbenägen och kollegial arbetsplats; hur får vi ihop forskning inom ny praktik med etablerad metodik och beprövad erfarenhet?

Ambitionen var att inte bara utveckla verktyg och indikatorer för förändringsarbetet utan även komma samman som utvecklingsgrupp och hitta en gemensam vision och ett gemensamt språk för arbetet framåt. Detta för att hitta styrka i gruppen, stärka den IT-strategiska ledningsförmågan och skapa förutsättningar för att på sikt öka likvärdighet i den kommunala förskolan i Sundbyberg. ¹⁰⁰⁰

2 Syfte

Syftet med *Strategiska utvecklingsplan för digitalisering av förskolan* är att ge stadga och riktning åt förändringsarbetet med digitaliseringen i förskolan. Här finns såväl mål som metoder för att åstadkomma positiva effekter på organisationen på tre års sikt. I allt från ledarskap till pedagogik. Utifrån dessa effekter på 3 år finns det resultat och indikatorer på 1 år som visar på om vi som organisation rör oss i rätt riktning. Indikatorerna kan stämmas av redan i början av 2023, och effekterna kan skönjas under 2024 – för att senare utvärderas 2025.

I oktober 2017 antogs den Nationella digitaliseringsstrategin för Skolväsendet där de redan i inledningstexten slår fast att:

"Digital kompetens är i grunden en demokratifråga. I skolan lär vi oss förstå världen för att kunna förändra den. Alla barn och elever behöver få förståelse för hur digitaliseringen påverkar världen och våra liv, hur programmering styr såväl det informationsflöde vi nås av som de verktyg vi använder, liksom att få kunskap om hur tekniken fungerar för att själv kunna tillämpa den."

2018 kom sedan den reviderade Läroplan för förskolan där Skolverket bl. a lanserade begreppet "Adekvat digital kompetens". Oavsett hur omvärlden och tekniken utvecklas under överskådlig tid skall verksamheten i förskolan ligga i takt med tiden och utvecklas i samklang så att barn och vuxna förstår sin samtid.

"Utbildningen i förskolan ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem. Utbildningen ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information."

Utifrån dessa texter från Regeringen och myndigheter kan vi se ett behov av att förtydliga Sundbybergs ambition med förändringsarbetet av förskolan, de olika digitaliseringsprocesserna från ledningsnivå till lärmiljöerna på avdelningarna, samt hur vi på bästa sätt möter de barn vi arbetar med dagligen utifrån likvärdighet, omsorg och undervisning. Denna utvecklingsplan har som ambition att besvara var vi är på väg och hur vi tar oss dit, samt är en ögonblicksbild av var förskolorna i Sundbyberg befinner sig och var de önskar sträva mot. Detta är dock inget dokument och plan satt i sten, utan skall ses som ett levande dokument som kan och skall uppdateras om nya behov uppstår.

Skolverket och Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet:

<https://www.skolverket.se/om-oss/var-verksamhet/skolverkets-prioriterade-omraden/digitalisering/skolverket-framjar-skolvasendets->

Strategisk utvecklingsplan för digitaliseringen av förskolan

digitalisering#:~:text=Det%20%C3%B6vergripande%20m%C3%A5let%20i%20den,att%20fr%C3%A4mja%20kunskapsutvecklingen%20och%20olikv%C3%A4rdigheten

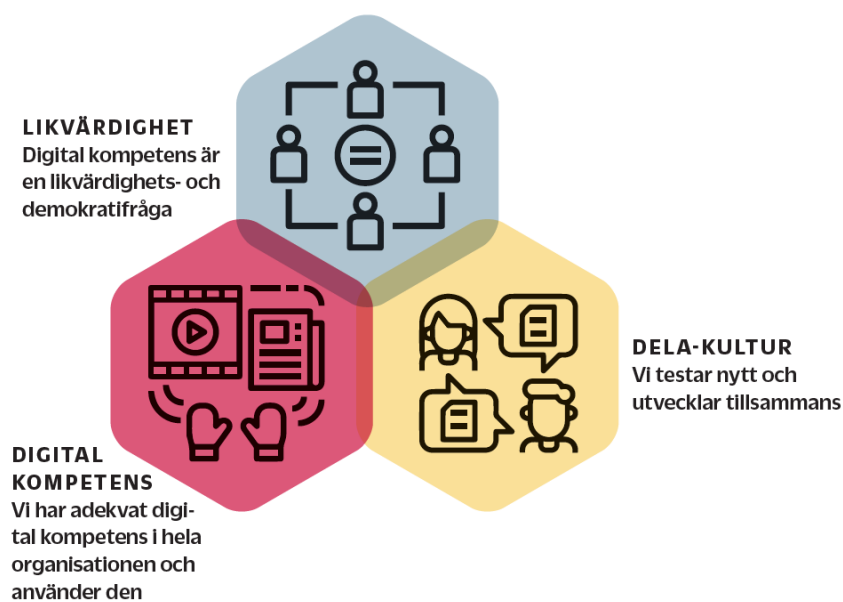
Skolverket. Läroplan för förskolan

<https://www.skolverket.se/undervisning/forskolan/laroplan-for-forskolan>

3 Effekter

Projektgruppen för *Leda digitalisering* har tagit fram tre effektmål för organisationen samt ett antal indikatorer för att se att verksamheten är på rätt spår.

- Dela-Kultur
- Digital kompetens
- Likvärdighet

4 Dela-Kultur

Förskolan deltar aktivt i utvecklandet av lärandeprocesser, lärmiljöer och digitala tjänster i samverkan med andra.

DELA-KULTUR
Vi testar nytt och
utvecklar tillsammans

4.1 Syfte

Med *Strategiska utvecklingsplan för digitalisering av förskolan i Sundbyberg* som stöd ska verksamheterna och med andra aktörer utveckla nya arbetssätt, metoder och tjänster för den administrativa och pedagogiska digitala miljön. I den effektkedja som arbetats fram i staden är ett av tre effektmål en utökad dela-kultur genom kollegialt lärande.

4.2 Vad innebär en fungerande dela-kultur?

Det innebär att det finns en strukturerad organisation som gynnar samarbete och ger möjligheter att dela kunskap och erfarenheter. Det ska vara lätt att lära av varandra inom och mellan förskolor och enheter i staden, men också med mellan andra huvudmän, universitet och andra aktörer i samhället. En organisation med en fungerande dela-kultur innebär en lärande organisation i ständig utveckling.

Samarbete inom och mellan våra verksamheter och med externa aktörer kan leda till:

- Utökad tillgång till kompetens, erfarenhet och resurser. Utvecklingsarbetet ska utgå från beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund.
- Mer resurseffektiva processer. Spridning är en viktig del i en utvecklingsprocess. Nya idéer som kan vara till nytta för fler behöver delas och testas med andra för att på så sätt generera nya insikter och förbättra den ursprungliga idén.
- Synergieffekter som skapar ett mervärde. Förskolans organisation ska verka för att idéer och kunskap sprids internt och externt vid utvecklingsinsatser, men också i det pågående pedagogiska arbetet.

4.3 Målbild

- Tillgång till kompetens, erfarenhet och resurser bland annat i form av utbildning inom Bas - Tillägg – Expansion, workshop, gemensam plattform, nätverk och årlig gemensam utvecklingsdag
- Mer resurseffektiva processer bland annat via ökad spridning av lärandet via våra makerpedagoger och inspiratörer, optimera användandet och fokusera det digitala investeringarna till våra studios samt nätet (Youtube, Pedagog Sundbyberg, Kvasar, Instagram)
- Synergieffekter som skapar ett mervärde genom
  - kollegialt lärande och en dela-kultur som en förutsättning för likvärdig förskola både på gemensamma möten och på de digitala ytor som anvisas för detta.
  - Digital yta tex Eva Tuvhav Gullbergs blogg på Kvasars hemsida
  - Pröva, utvärdera och dela med sig av nya arbetssätt och digitala lösningar.
  - Använda digitaliseringens möjligheter i syfte att öka kvaliteten i mötet/samarbetet med studerande/medarbetare.
  - Främja kommunikationen med vårdnadshavare och studerande till exempel Infomentor och Instagram.
  - Ett tillåtande och stöttande klimat

Kommenterad [MA1]: Får/ska vi ha instagram på förskolorna? Går inte att skicka ut appen, kräver apple-id som vi inte ska ha?

Kommenterad [PF2R1]: Bra fråga som blött och stötts tidigare... vad är status just nu?

4.4 Pedagogens ansvar

Pedagogens har ansvar att bidra till ett kollegialt lärande och en dela-kultur både på gemensamma möten och på de digitala ytor som anvisas för detta samt bidra till att pröva, utvärdera och dela med sig av nya arbetssätt och digitala lösningar.

Pedagogens möjligheter

I Sundbybergs stad har pedagogerna möjlighet att använda samtidens digitala verktyg i syfte att öka kvaliteten i mötet/samarbetet med våra barn, studerande och medarbetare samt i vår kommunikation med vårdnadshavare.

4.5 Rektors ansvar

Enligt läroplanen för förskolan

”Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att förskollärare, barnskötare och övrig personal får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.” (Lpfö-18, sid 19)

Rektorerna behöver ha strategisk kompetens i att leda digital skolutveckling och säkra den digitala kompetensen långsiktigt, både i rekrytering och i övrig kompetensutveckling. Rektorerna gör prioriteringar och tar beslut om kompetensutveckling av sin personal.

- Ge tillgång till stödresurser och strukturer

- Erbjudna strukturer för de olika nivåerna att återkoppla till varandra
- Erbjudna strukturer för samarbetsmöjligheter med andra verksamheter
- Erbjudna strukturer för kollegialt lärande som bas för fortbildning
- Planera långsiktig och hållbar kompetensförsörjning.
- Stötta och skapa möjligheter för att delta i en dela-kultur på enheten och i staden, både på möten och på anvisade digitala ytor.
- Stötta kollegialt lärande på temat digitalisering.
- Uppmärksamma och sprida goda innovativa exempel.
- Medarbetarsamtal

4.6 Indikatorer om ett år

- Kvasar har färdigt baskursmaterial och startat upp med 30% av pedagogerna under Vt. 23. (Se Bas – Tillägg – Expansion i ordlistan)
- **Antal genomförda workshop – minst 10 tillfällen per läsår/ enhet.**
- Det finns fler mötesplatser till exempel Teams, Infomentor, Kvasar samt Pedagog Sundbyberg för att möjliggöra delande av information och inspiration i staden.
- Makerpedagogernas träffar 1 ggr/ månad
- **Biträdande ser till att makerpedagogerna gör samtliga skattningsamtal med Skattningsverktyg digital kompetens till den sista oktober varje år, och för in statistik i Rapportverktyget.**
- Gemensam utvecklingsdag för hela staden 1 ggr/år
- **Som ett resultat av att ha tittat på basfilmerna samt deltagit på workshops ser vi att en 30% av våra basområden har nått nivå 3 (framträder i stor del av verksamheten) i Skattningsverktyg digital kompetens i slutet av 2023 i Rapportverktyget.**

formaterade: Färgöverstrykning

Kommenterad [MA3]: Har "vi" stämt av med Annie kring datumet?

Kommenterad [PF4R3]: Jag tror det var er input i relation till material som ska in vid årsskiftet. Kan det stämma?

formaterade: Teckensnitt:Kursiv

4.7 Effekter om tre år

- Gemensam syn på barns lärande (utbildning och undervisning) via en utöka dela-kultur samt kollegialt och kollektivt lärande i workshop, gemensamma plattformar och nätverk.
- Tillåtande och stöttande klimat
- **Samtliga pedagoger, biträdande och rektorer har tittat på baskursmaterialet. (Se Bas – Tillägg – Expansion i ordlistan) Arbetet med basfilmerna samt uppföljning med Skattningsverktyg av digital kompetens resulterar i att hälften av våra avdelningar når nivå 3 (framträder i stor del av verksamheten) i Skattningsverktyg digital kompetens i slutet av 2023**

formaterade: Färgöverstrykning

formaterade: Teckensnitt:Kursiv

formaterade: Teckensnitt:Inte Kursiv

4.8 Ordlista

Undervisning: Undervisning innebär att stimulera och utmana barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning och syftar till utveckling och lärande hos barnen. Undervisningen är vad lärare gör.

Utbildning: Utbildning är den, ofta målinriktade, process där någon genom systematisk undervisning och träning utvecklas och skaffar sig kunskaper, bildning och färdigheter.

Kollegialt lärande: En gemensam lärprocess vars resultat är individuell kunskap där individen utvecklar sin kompetens genom **spsm** att samarbeta eller samtala med kollegor.

Kollektivt lärande: Ett lärande där individen lär sig tillsammans med andra, där gruppen tillägnar sig en kollektiv, gemensam kunskap eller kompetens om något.

Lärmiljö: En organiserad miljö där lärande sker.

Digital miljö: En digital lärmiljö kan vara en skolplattform, en blogg, ett Google-dokument eller liknande.

Makerspace: En verkstadsliknande miljö där man kan jobba och skapa med IT på ett tvärdisciplinärt sätt

Källkritik: Att bedöma om materialet - det vill säga en text, en bild, ett uttalande eller liknande - är trovärdigt och går att använda som informationskälla. När man bedömer eller granskar sitt material finns det olika frågor som avgör om texten är trovärdig - det vill säga om det går att lita på.

Testyta: Fysisk eller virtuell miljö för samverkan vid utveckling, test och införande av nya produkter, tjänster, processer eller organisatoriska lösningar.

Synergieffekter: När två faktorer förstärker varandra så att slutresultatet blir större än summan av de enskilda faktorerna.

Basmiljö - Se Bas – Tillägg – Expansion

Bas – Tillägg – Expansion - är en modell inspirerad av Linda Linders Solfjädersmodell <https://kullerbyttanblogg.com/>

5 Digital kompetens

Vi har adekvat digital kompetens i hela organisationen och använder den.

DIGITAL KOMPETENS
Vi har adekvat digital kompetens i hela organisationen och använder den

5.1 Syfte

Barn, pedagoger och vårdnadshavare behöver få förståelse och kunskap om hur digitaliseringen påverkar världen och barnens livslånga lärande. En förståelse som omfattar både digitaliseringens möjligheter och utmaningar. Barn och pedagoger behöver utveckla sina förmågor och kunskaper i att använda, skapa och berätta med digital teknik för att kunna ta del av och vara en del av samhällets utveckling.

5.2 Vad är digital kompetens?

Digital kompetens innebär enligt Skolverket att:

- kunna förstå hur digitaliseringen påverkar samhället och individen
- kunna använda och förstå digitala verktyg och medier
- ha ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik
- kunna lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med användning av digital teknik.

5.3 Enligt läroplan för förskolan ska

"Utbildningen ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information." (Lpfö98/18 sid 9)

5.4 Målbild

Ambitionen är att hela styrkedjan ligger i fas med samtiden och i ett ständigt lärande så att man har tillräcklig digital kompetens för att hjälpa vuxna och barn att hela tiden lära, förstå och utvecklas i sitt sammanhang och möta det de möter i sin profession och i sin vardag.

5.5 Pedagogens ansvar

Pedagogen har ett ansvar att hålla sig uppdaterad om metoder och teknik för att hjälpa barn att förstå sin vardag samt grundlägga perspektiv och kunskap de kan ha nytta av som vuxna. Till pedagogens hjälp finns en Bas-utbildning (se Bas – Tillägg – Expansion) med grundläggande kunskaper och metoder för att lära ut adekvat digital kompetens till barnen.

Pedagogens möjligheter

I Sundbyberg erbjuds man som pedagog följande vägar för fortbildning

- Bas-utbildning (se Bas – Tillägg – Expansion) genomförs via Youtube-kurser och workshops
- Fortbildning i arbetslag/APT
- Makerpedagoger
- Kvasar Makerspace, och dess hemsida och Instagramflöde
- Pedagog Sundbyberg

5.6 Strukturer för ett kontinuerligt lärande

I den nationella strategin poängteras att den digitala kompetensen ska vara "adekvat". Dels för att göra det tydligt att den digitala kompetensen ändras över tid i takt med att verktygen och användningen av dem utvecklas, dels för att markera att det inte är möjligt att sätta en generell nivå för den digitala kompetensen. Det innebär att förskolans ledning och pedagoger kontinuerligt behöver utveckla sina kompetenser. För detta behövs strukturer för fortsatt lärande samt eget ansvar för sin egen kompetensutveckling.

Strukturerna för kontinuerligt lärande bör innehålla:

- omvärldsbevakning
- kollegialt lärande
- erfarenhetsutbyte
- gemensamma fortbildningsinsatser
- en långsiktig och hållbar kompetensförsörjningsplan
- lärmiljö och digitala verktyg
- analys och uppföljning
- Utvecklingsledare, specialpedagoger, makerpedagoger och ateljeristor

- Nära samarbete med förskolläraryrket samt följeforskning av makerpedagoger och praktiken på Kvasar.

5.7 Rektors ansvar

Rektorerna behöver ha strategisk kompetens i att leda digital skolutveckling och säkra den digitala kompetensen långsiktigt, både i rekrytering och i övrig kompetensutveckling.

Rektorerna gör prioriteringar och tar beslut om kompetensutveckling av sin personal.

- ge tillgång till stödresurser och strukturer
- erbjuda strukturer för de olika nivåerna att återkoppla till varandra
- erbjuda strukturer för samarbetsmöjligheter med andra verksamheter
- erbjuda strukturer för kollegialt lärande som bas för fortbildning
- planera långsiktig för hållbar kompetensförsörjning.

5.8 Omvärldsbevakning

Det finns stöd och strukturer för ledning och pedagoger att följa digitaliseringens påverkan på undervisning och lärande genom att ta stöd av Kvasar.

Kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte

Det finns strukturer och möjligheter för kollegialt lärande, att dela med sig av sina erfarenheter och ta del av andras. Kvasar och utsedda makerpedagoger har uppdraget att sprida och utveckla den adekvata digitala kompetensen med stöd av ledning som ger förutsättningar.

Gemensamma fortbildningsinsatser

Det finns strukturer för att fånga upp gemensamma behov och skapa gemensamma fortbildningsinsatser. I staden finns en Bas-utbildning (se Bas – Tillägg – Expansion i ordlistan) som alla pedagoger ska genomföra för att ges en grundläggande adekvat digital kompetens som sedan kan utökas med "tillägg" och "expansion" för vidare utveckling. Årlig gemensam utvecklingsdag.

Lärmiljö och digitala verktyg

En likvärdighet i vilken tillgång på material och verktyg som ska finnas på förskolorna, dels i förskolornas "Digitala studios" och på avdelningarna.

Långsiktigt omhändertagande av digital kompetens

Utvecklingsplan ska säkerställa den önskade effekten att ledning och samtliga pedagoger har adekvat digital kompetens inom en treårsperiod och fortsätta utvecklas.

Kompetens att leda digitalisering

Det finns stöd och strukturer som hjälper rektorer, och makerpedagoger, att hålla den digitala kompetens som krävs för att leda och ge övriga pedagoger stöd i det digitala utvecklingsarbetet i form av bl.a. Kvasar.

Därför har biträdande rektorer en processutbildning för IT-strategisk ledningsförmåga den s.k. 'Leda digitalisering'. Makerpedagogerna har sin processutbildning som heter LCL. Learning Creative Learning.

5.9 Indikatorer om ett år

- Bas – Tillägg – Expansion synliggörs på hemsidor, i studios och på APT:er
- Kvasar har färdigt Baskursmaterial ht 2022 (se Bas – Tillägg – Expansion i ordlistan) och startat upp med 30% av pedagogerna
- Tydlig uppdragsbeskrivning för makerpedagogerna kopplat till Bas – Tillägg – Expansion
- Samtliga enheter har studios i bruk
- I vårt systematiska kvalitetsarbete använder enheterna *Skattningsverktyget* samt *Rapportverktyget för makerpedagogerna* för att mäta och följa upp förändringsarbetet. Samtliga enheter ska ha skattats i systemet till slutet av 2023, med ett genomsnitt på 35p.

formaterade: Färgöverstrykning

formaterade: Färgöverstrykning

5.10 Effekter om tre år

- Bas-kunskaper (Bas – Tillägg – Expansion) hos alla medarbetare t ex källkritisk tänkande, programmering och projicering.
- I vårt systematiska kvalitetsarbete använder enheterna *Skattningsverktyget* samt *Rapportverktyget för makerpedagogerna* för att mäta och följa upp förändringsarbetet. 50 % av enheterna ska skattat 42p eller högre i slutet på 2024.

formaterade: Färgöverstrykning

5.11 Ordlista

Adekvat - Tillräcklig, kompetens som passar i förskolans sammanhang

Bas-kunskaper - Se Bas – Tillägg – Expansion

Basmiljö - Se Bas – Tillägg – Expansion

Bas – Tillägg – Expansion - är en modell inspirerad av Linda Linders Solfjädersmodell <https://kullerbyttanblogg.com/>

Stratsys – Ett administrativt verktyg för planering och uppföljning av olika processer

LCL – Learning Creative Learning – är en läromodul ursprungligen från MIT och Lifelong Kindergarten Group som Kvasar har gjort om för att passa förskolan.

Leda digitalisering' – En utbildningsmodul från Skolverket, samt namnet på den fortsatta processutbildningen för de biträdande rektorerna i Sundbyberg

6 Likvärdighet

Digital kompetens är en likvärdighets- och demokratifråga

Ledord

Kompetens, Ledarskap, Tillgänglighet, Kunskapsutveckling, Samarbete

LIKVÄRDIGHET
Digital kompetens är
en likvärdighets- och
demokratifråga

6.1 Syfte

”Förskolans och skolans arbete för att utveckla den digitala kompetensen hos barn, ungdomar och vuxna bör vara en likvärdighets- och demokratifråga” skriver Skolverket. Därför lägger vi grunden till denna kompetens oavsett uppväxtvillkor, socioekonomiska förhållanden, vilken förskola du går på eller vilken pedagog du har närmast dig.

6.2 Vad innebär digital likvärdighet i förskolan?

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden till en adekvat digital kompetens hos barnen. Förskolan ska motverka digital ojämlikhet genom att uppväga skillnader i barns olika förutsättningar som till exempel olika uppväxtvillkor och socioekonomiska förhållanden. Förskolans arbete för att utveckla den digitala kompetensen hos barnen har stor betydelse för alla barns rätt att lyckas och utvecklas så långt det är möjligt utifrån sina förutsättningar.

Förskolan ska ha en likvärdig kvalitet i den digitala basmiljön (Se Bas – Tillägg – Expansion i ordlistan). Basen i lärmiljön är ett gemensamt ställningstagande och förhållningssätt där alla barn har rätt att möta pedagoger med adekvat digital kompetens. Barnen har rätt att få tillgång till, prova och utforska med alla möjliga digitala verktyg.

6.3 Målbild

Barn och elever har likvärdiga och goda förutsättningar att använda digitaliseringens möjligheter för att nå målen, växa som individer, bli delaktiga och medskapande samhällsmedborgare.

- Hela styrkedjan jobbar mot ökad likvärdighet mellan enheterna, mellan förskolorna och mellan avdelningarna vad det gäller ledarskap, digital kompetens och infrastruktur.
- För att säkerställa att vi uppnår önskade effekter efter 3 år, tänker vi att vi genom stadens gemensamma reflektionsverktyg ska kunna ha en indikator där progressen kan skönjas efter 1 år. En punkt i protokollet för att belysa vårt ökande användande och förståelse.
- Punkten i *reflektionsverktyget* ska ge alla pedagoger en chans att fundera kring deras förtrogenhet med de digitala verktygen vi inkluderat i basen. Vi ser en ökad tendens att barn och pedagoger förslår olika verktyg när de försöker uttrycka sig hundraspråkligt. De 100 språken har utökats.
- På sikt skall pedagoger och barn som med ett kritiskt förhållningssätt är medvetna om hur de kan berika sin vardag, utforskande och lärande genom skapande med IT, digitala verktyg och digitalitet.

6.4 Förutsättningar för digital likvärdighet

Digital kompetens ska vara integrerad i verksamheten som ett av de 100 språken. Ett naturligt uttrycksätt som barnen själv kan föreslå. För att uppnå detta blir det också viktigt att säkerställa kompetensen hos pedagoger och chefer genom kontinuerlig fortbildning, omvärldsbevakning och reflektion.

- Säkerställa kompetensen hos pedagogerna genom workshops online, med makerpedagog eller med varandra.
- Kompetensutveckling hos pedagogerna är en likvärdighetsfråga, alla pedagoger ska ges möjlighet och visa intresse för den digitala utvecklingen.
- Ledningens kompetens och IT-strategiska ledningsförmåga bibehålls och utvecklas genom en fortsatta processträffar i 'Leda digitalisering'. Ledningen ska visa nyfikenhet, intresserad och uppmuntra den digitala kompetensen som ett av de 100 språken.
- Omvärldsbevaka digitaliseringens inverkan i form av 'Leda digitalisering' för biträdande rektorer. I omvärldsbevakningen ingår att följa med i aktuell forskning.
- Likvärdig tillgång till digitala verktyg. Den digitala lärmiljön ska inte begränsas av olika ekonomiska förutsättningar. Sundbybergs förskolor ska ta ställning tillsammans för satsningar och vad som ska prioriteras och se till att alla barn i Sundbyberg får likvärdiga möjligheter.
- Anpassade lärmiljöer - se Bas, Tillägg, Expansion. Vilket betyder att vi följer principen av Solfjädern för att utveckla vårt material och miljöer.
- Ett systematiskt kvalitetsarbete - se Effektkedjan. Digital likvärdighet ska bevakas och belysas i vårt systematiska kvalitetsarbete. Vi ska använda ett gemensamt reflektionsverktyg för att utveckla vårt processinriktade arbete och kunna utgå från likvärdig förståelse.
- Tillgänglig teknisk och pedagogisk support, med verksamhetskunskap, är avgörande för att tekniken inte ska bli ett hinder i arbetet. IT-Support ska följa våra behov i förskolan, någon behöver specialkompetens om vad just vi behöver. Arbetet för

pedagoger ska underlättas så att saker är kompatibla, lättanvända och att man snabbt får hjälp vid problem.

6.5 Ledarskap

Strategiska möten där vi analyserar och förbättrar den digitala utvecklingen samt fortsätta kontinuerliga processträffar i form av 'Leda digitalisering'.

Likvärdig beställarkompetens. Den som beställer till förskolorna ska ha god kompetens för att kunna skräddarsy behoven. Det som beställs ska följa Solfjäder modellen med tillägg och expansion.

Strukturer att fånga upp gemensamma behov och kompetensförsörjning av stödinsatser. Kan tex vara Leda digitalisering, en chatt, en sida där vi reflekterar över vad som pågår på våra förskolor. Var vi kan erbjuda andra i utveckling och vad vi behöver hjälp med från andra enheter. Samarbete och inte konkurrens.

Organisationen erbjuder och underlättar samarbetsytor t ex Pedagog Sundbyberg och Teams.

Organisationen är strukturerad för att underlätta och sprida information. Det ska vara tydligt och enkelt hur man kan sprida information och var man kan hitta information. Hur får jag tag på information, hur sprider jag information. Vem ansvarar för att det sker är frågor som ska vara tydligt besvarade.

Det är strategiskt viktigt för att uppnå effektmålen att samtliga enheter har digitala inspiratörer och göra en gemensam uppdragsbeskrivning till dem. Minimum en inspiratör/förskola. Länken mellan inspiratör och makerpedagog blir viktig.

Formaterat: Brödtext

formaterade: Färgöverstrykning

6.6 Indikatorer om ett år

- Processgruppen för Leda Digitalisering träffas regelbundet med ett intervall om 1 träff/månad.
- Ett gemensamt studiebesök har organiserats för deltagarna i 'Leda digitalisering'
- En punkt i protokollet för reflektionsverktyget är upprättad för att belysa vårt ökande användande och förståelse.
- Det gemensamma reflektionsverktyget visar på en ökad grad av förståelse, kompetens och användande av Bas – Tillägg – Expansion.

Bas – Tillägg – Expansion är lanserat online och minst 50% av pedagogerna har sett någon av filmerna online, samt testat något bas-område i workshop.

formaterade: Färgöverstrykning

Samtliga enheter har digitala inspiratörer på sina förskolor.

formaterade: Färgöverstrykning

Uppdragsbeskrivning för en digital inspiratör finns till slutet av 2023.

formaterade: Teckensnitt:Georgia, Färgöverstrykning

Utifrån arbetet med SPSM ser vi att det framträder "i stor del av verksamheten" i Skattningsverktyg digital kompetens med 30 % i slutet på 2023.

formaterade: Teckensnitt:Kursiv

formaterade: Teckensnitt:Georgia, Färgöverstrykning

6.7 Effekter om tre år

- En samsyn på ledningsnivå med processhandledning och kontinuerlig fortbildning inom IT-strategisk ledningsförmåga ger en likvärdighet mellan enheterna där skillnader i LIKA minskat.
- Med hjälp av reflektionsverktyget kan vi se att fler pedagoger är förtrogna med de digitala verktygen vi inkluderat i basen. Vi ser en ökad tendens att antingen barn eller pedagog förslår olika verktyg när de försöker uttrycka sig hundraspråkligt. De 100 språken har utökats.
- När arbetssätt och förhållningssätt från Bas – Tillägg – Expansion är etablerat kommer det ge fler pedagoger och barn med ett kritiskt förhållningssätt och en höjd medvetenhet om hur de kan berika sin vardag, utforskande och lärande genom digitala verktyg. Ett förhållningssätt som då finns på en majoritet av avdelningar och förskolor.
- Bas – Tillägg – Expansion är etablerat minst 50% av pedagogerna har sett samtliga filmer, samt testat flera områden i workshop.
- Utifrån arbetet med SPSM ser vi att det framträder "i stor del av verksamheten" i Skattningsverktyg digital kompetens med 60% i slutet på 2023.

formaterade: Färgöverstrykning

6.8 Ordlista

Basmiljö - Se Bas – Tillägg – Expansion

Bas – Tillägg – Expansion - är en modell inspirerad av Linda Linders Solfjädersmodell <https://kullerbyttanblogg.com/>

Undervisning: Undervisning innebär att stimulera och utmana barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning och syftar till utveckling och lärande hos barnen. Undervisningen är vad lärare gör.

Utbildning: Utbildning är den, ofta målinriktade, process där någon genom systematisk undervisning och träning utvecklas och skaffar sig kunskaper, bildning och färdigheter.

Kollegialt lärande: En gemensam läroprocess vars resultat är individuell kunskap där individen utvecklar sin kompetens genom att samarbeta eller samtala med kollegor.

Kollektivt lärande: Ett lärande där individen lär sig tillsammans med andra, där gruppen tillägnar sig en kollektiv, gemensam kunskap eller kompetens om något.

Lärmiljö: En organiserad miljö där lärande sker.

Digital miljö: En digital lärmiljö kan vara en skolplattform, en blogg, ett Google-dokument eller liknande.

100 språken – Se Hundraspråkighet

Hundraspråkighet - Ett tankesätt som tar fasta på barnens (och vuxnas) rätt och möjlighet att uttrycka sig på många olika sätt. I flera språk än det talade t ex genom dans, måla, via digitala verktyg, sjunga, lera, konstruktion.

Leda digitalisering' – En utbildningsmodul från Skolverket, samt namnet på den fortsatta processutbildningen för de biträdande rektorerna i Sundbyberg

7 Licenser

7.1 Öppna licenser

Samtliga illustrationer kommer från Noun Project

Dela-Kultur: Communication by Massupa Kaewgahya from NounProject.com
<https://thenounproject.com/massupakwg/collection/working-skills-outline/?i=3738434>

Digital kompetens: Media Literacy by Massupa Kaewgahya from NounProject.com
<https://thenounproject.com/term/media-literacy/3738438>

Likvärdighet:
<https://thenounproject.com/search/?q=equality&i=3757200>